

Biblická hodina 6. október 2022

– zhrnutie výkladu Slova Božieho –

Text zo Starého zákona: 2Mojž. 2. kap. Rozmnoženie a útlak Izraelitov v Egypte

¹ Toto sú mená synov Izraela, ktorí prišli s Jákobom do Egypta. Každý prišiel so svojou rodinou: ² Rúben, Šimeón, Lévi a Júda; ³ Jissachár, Zebulún a Benjamín; ⁴ Dán, Naftali, Gád a Ašér. ⁵ Všetkých, čo vyšli z Jákobových bedier, bolo sedemdesiat. Jozef totiž už bol v Egypte. ⁶ Potom zomrel Jozef, všetci jeho bratia i celé vtedajšie pokolenie. ⁷ Izraeliti boli však plodní, rozmnožili sa, vzrástol ich počet a preveľmi zmohutneli, takže ich bola plná krajina. ⁸ Medzitým v Egypte nastúpil nový kráľ, ktorý o Jozefovi už nevedel. ⁹ Povedal svojmu ľudu: „Keďže izraelský ľud je početnejší a mocnejší než my, ¹⁰ uvažujme, ako sa voči nemu rozumne zachovať, aby sa nemnožil, lebo v prípade vojny by sa pridol k našim nepriateľom, bojoval by proti nám a odišiel by z krajiny.“ ¹¹ Preto nad ním ustanovili dozorcov, aby ho trápili ťažkými robotami. Staval pre faraóna zásobovacie mestá Pitóm a Raamsés. ¹² Čím väčší ho však utláčali, tým väčší sa rozmnožoval a rozrastal, a Egypťania sa priam desili Izraelitov. ¹³ Preto ich týraním zotročovali. ¹⁴ Život im strpčovali ťažkou prácou s hlinou a tehľami; donucovali ich konať poľné a rozličné iné roboty. ¹⁵ Vtedy egyptský kráľ prikázal hebrejským pôrodným babiciam, z ktorých jedna sa volala Šifra a druhá Púa: ¹⁶ „Keď budete pomáhať pri pôrode hebrejským ženám, dajte pozor na pohlavie: Ak je to chlapec, usmrťte ho, ak dievča, nechajte ho nažive!“ ¹⁷ Pôrodné babice sa však báli Boha, nerobili, ako im rozkázal egyptský kráľ, a nechávali chlapcov nažive. ¹⁸ Egyptský kráľ si dal predvolať pôrodné babice a povedal im: „Prečo to robíte, že nechávate chlapcov nažive?“ ¹⁹ Pôrodné babice faraónovi odpovedali: „Hebrejky nie sú ako egyptské ženy. Sú plné života a porodí skôr, ako k nim príde babica.“ ²⁰ Boh preukazoval babiciam dobrodenie, ľud sa ďalej množil a veľmi mohutnel. ²¹ Pretože sa pôrodné babice báli Boha, dal im potomstvo. ²² Potom faraón rozkázal všetkému svojmu ľudu: „Každého novorodeného hebrejského chlapca hodte do Nílu, každé dievča nechajte nažive!“

Milí Bratia a milé Sestry!

Rozmnoženie Jákobových synov a ich rodín je výrečná správa o tom, že Hospodin svoj vyvolený ľud v Egypte požehnal. Počas stáročí sa v tých podmienkach v cudzej zemi dostali do nevoľnosti, ba až do otroctva, pretože Egypťania sa ich začali báť, nakoľko ich bolo veľa. Králi/faraónovia sa striedali a pamiatka Jozefa sa z povedomia Egypťanov pomaly vytratila – zostal len silnejúci pocit, že títo cudzinci sú pre nás nebezpeční.

Avšak na tú znevýhodnenú situáciu, do ktorej sa Izraeliti dostali, môžeme mať aj iný pohľad. Totiž, že sa nemali tam cítiť príliš udomácnene a pohodlne, veď to nebola ich zem, oni tam neboli na svojom mieste. Práve tieto nepríjemnosti im mali znechutiť život na tom mieste, aby zatúžili po Kanaáne, aby sa vedeli od Egypta odlúčiť a pripraviť sa na nový život na ich pravom mieste. Božie nástroje sú nám niekedy nepríjemné a ťažko prijateľné, ale keď nimi dosiahne svoj cieľ, tak spiatočne pochopíme všetko, dokonca budeme za ne vďační. Z tohto pohľadu sa máme pozeráť

aj na fakt, o ktorom nám podáva správu táto kapitola, totiž že Izraeliti boli bezdôvodne stále viacej utláčaní.

V tom strachu Egyptanov z Izraelitov môžeme vidieť tiež Boží zámer, ktorým si svojich chráni tým, že vzbudzuje bázeň a rešpekt voči nim v Egyptanoch, i keď to má na nich dopad v stupňujúcom sa tvrdom prístupe. Majú pred nimi rešpekt, ktorý zabráni, aby na nich priamo útočili a ich kynožili, avšak im strpčujú život, neskôr ich oberú o životy novorodencov. „*Nad ním ustanovili dozorcov, aby ho trápili ťažkými robotami.*“ Stavať zásobovacie mestá pre faraóna počas nútených prác nebol ľahký život.

Písmo však konštatuje, že Egyptania tým svoj cieľ nedosiahli, efekt bol opačný: „*Čím väčšmi ho však utláčali, tým väčšmi sa rozmnožoval a rozrastal, a Egyptania sa priam desili Izraelitov. Preto ich týraním zotročovali. Život im strpčovali ťažkou prácou s hlinou a tehkami; donucovali ich konať poľné a rozličné iné roboty.*“ Nútené práce boli ťažké. Medzi riadkami však môžeme vidieť, ako Hospodin stál pri svojom ľude, že sa Egyptania nemohli tešiť zo žiadneho víťazstva, hoci mali veľa nápadov, ako ich ničiť, On ich ochraňoval a posilňoval.

Môžeme si predstaviť, že viera, poznanie živého Boha u Izraelitov nebola vtedy na vysokej úrovni. Už okolnosti, za akých žili, im v tom bránili. On však ich poznal natoľko, že sa ich zastal, posilňoval ich a učinil odolnými v týchto ťažkostiach. Dostali silu, že zvládali tie ťažké práce a ich to týranie nepoložilo. Potom, keďže sa žiadaný efekt ani vtedy nedostavil, faraón pritvrdil, dal si privolať izraelské babice. Slovo Božie menuje konkrétne dve ženy v tejto súvislosti. Babice mali pomáhať pri pôrodoch, teda vo svojej službe stáli na strane života. Ako by sa mohli stať vrahyňami? Ako by mohli usmrcovať novorodených chlapcov, Božie dary? Báli sa Boha a nechceli sa voči Nemu previniť, ale nebáli sa faraóna a jeho príkaz neplnili.

Ich verný postoj jasne ukazuje, že pre bohobojného človeka poslúchať svetskú vrchnosť má svoje hranice. Ak ide o život – a Boh, Pán života, je na strane života – tak neplniť takýto príkaz nie je hriech. Naopak, vidíme, že ich smelosť a odvahu Hospodin požehnal: „*Boh preukazoval babiciam dobrodenie.*“ Zároveň viditeľne požehnával svoj ľud, čo si aj faraón musel všimnúť.

Vtedy vydal ten krutý rozkaz svojmu ľudu, aby každého novorodeného hebrejského chlapca hodili do Nílu. Teda môžu, majú beztrestne – zabiť hebrejských novorodencov. Tým sa tlak na vyvolený ľud a jeho zastrasovanie vystupňoval až do krajných výšok. Zdá sa, že to mohlo byť aj obeť, nakoľko Níl uctievali ako božstvo. Písmo nám nepodáva správu o tom, aké atrocitu a incidenty to prinášalo, ako prežívali jednotlivé rodiny nebezpečie, v ktorom ich maličky boli – jedinou rodinu nám predstaví v ďalších kapitolách, a to Mojžišovu. A cez ich príbeh sa ukáže, že On je živý Boh, On je víťaz.

Text z Nového zákona: Fil 2,1-11 Kristus – príklad pokory

¹ Ak teda jestvuje nejaké povzbudenie v Kristovi, ak jestvuje nejaká útecha z lásky, nejaké spoločenstvo Ducha, nejaký súcit a milosrdenstvo, ² dovŕšte moju radosť: zmýšľajte rovnako, majte tú istú lásku, buďte jedna duša a jedna myseľ! ³ Nič nerobte z ctižiadostivosti ani pre márnú slávu, ale radšej v pokore pokladajte iných za vyšších od seba ⁴ a nevyhľadávajte každý iba svoje záujmy, ale aj záujmy druhých.

⁵ Zmýšľajte medzi sebou tak, ako Kristus Ježiš: ⁶ On, hoci mal Božiu podobu, svoju rovnosť s Bohom nepovažoval za korisť, ⁷ ale zriekol sa jej, keď vzal na seba podobu služobníka a stal sa podobný ľuďom a podľa vonkajšieho zjavu bol pokladaný za človeka, ⁸ ponížil sa a stal sa poslušným až na smrť, a to smrť na kríži. ⁹ Preto ho Boh nad všetko povýšil a dal mu meno nad každé meno, ¹⁰ aby sa pri mene Ježiš zohlo každé koleno tých, čo sú na nebi, na zemi aj v podsvetí ¹¹ a aby každý jazyk vyznával na slávu Boha Otca: „Ježiš Kristus je Pán.“

Milí Bratia a milé Sestry!

Zbor vo Filipách bol založený na základe Pavlovej služby medzi nimi, o čom sa dočítame viacej v knihe Skutkov apoštolov. Faktom je, že tento zbor bol pre apoštola veľmi milý, udržiaval s nimi vrelý a dôverný kontakt, o čom svedčí aj tento list. Avšak vidíme, že nebol to dokonalý zbor, nakoľko taký ani neexistuje; aj tu boli medzi jednotlivcami nezhody, aj tu bolo nebezpečenstvo falošných učiteľov. Apoštol im píše z väzenia, avšak s prekypujúcou radosťou, ktorú má v Pánovi napriek neblahým okolnostiam. Venuje sa ich problémom a tiež tomu, aby ich posilňoval vo viere a nádeji, ktorú dostali v Ježišovi Kristovi.

Náš dnešný text je akýmsi napomenutím, vodítkom, ako sa majú kresťania navzájom správať. Spomína povzbudenie v Kristovi, útechu z lásky, spoločenstvo Ducha, súcit a milosrdenstvo – prejavy bratského spolunažívania, v ktorých sa môže prehlbovať Kristova láska. V tejto praktickej viere ich vyzýva k jednote: buďte jedna duša a jedna myseľ! Totiž môže im v jednote brániť ctižiadostivosť či hľadanie márnej slávy – pred tými ich varuje. A má za to, že medziľudské vzťahy podržať zdravé sa dá, ak hľadajú na seba s láskou pre Krista: „... v pokore pokladajte iných za vyšších od seba a nevyhľadávajte každý iba svoje záujmy, ale aj záujmy druhých“.

Čo to znamená? Ako tomu rozumieť? Hľadať v tom druhom niečo dobré, chvályhodné a voči nemu sa nejako stiahnuť? Asi nejde tu o takéto prirovnávanie sa jeden k druhému, skôr o prístup, ktorý sa snaží vidieť každého z Božej perspektívy. A tiež tak, že aj On je predmetom Jeho lásky – tej lásky k nám, ktorou sa Ježiš Kristus stal jedným z nás. Zriekol sa svojej slávy, stal sa človekom, prijal našu podobu, dokonca podobu služobníka a v poslušnosti sa ponížil na smrť. Slovom ťažko opísať toto sebazaprenie – za ľudí, akí sme my, za ľudí, ktorí si to nezaslúžia.

Ale práve v tom je nám Pán Ježiš Kristus príkladom, že zmýšľal v nás a nie vo svoj prospech. Aby sme mohli získať spasenie, ponížil sa až k hĺbke, od ktorej nás chcel zachrániť. Vôbec nehľadel na svoj záujem, ale na náš, aby nám zabezpečil záchranu a spasenie. Kde sa začína a kde končí naša obeť, naše sebazaprenie? Ako sa

vieme vzdať toho, čo je naše, k čomu máme právo? Vieme dať bokom vlastné záujmy a uprednostniť záujmy iných?

A nezabudnime, že Ježiš sa neobetoval za dobrých a skvelých ľudí, ale za hriešnych, nevďačných, ktorí si to nezaslúžili, ktorí neboli toho hodní, aby sa ich niekto zastal. On však vidí hodnotu aj tam, kde my nevidíme, vidí, akými sa môžu stať tí, ktorí Ho berú vážne. Neľutuje za ne zaplatiť tú najvyššiu cenu. To je príklad Jeho lásky, v ktorej by sme Ho mali nasledovať.

Táto hymna, ktorú apoštol Pavel pravdepodobne sám nepísal, ale poznal a prevzal, však má aj druhú časť, pokračovanie. Nehovorí len o poníženom Synovi, ale aj o povýšenom. Boh Ho totiž povýšil, teda vrátil Mu slávu, ktorej sa zriekol, dal Mu meno nad každé meno, ktoré je hodné, aby sa pri ňom zohlo každé koleno všade na zemi aj mimo nej. Jeho meno je hodné chvály, úcty. Koľko mien vo svete je obklopených úctou, pri tom sú to mená a osoby často pochybné, niekedy sa potom treba aj hanbiť, že sme prejavovali úctu takým, ktorí si to nezaslúžia. Otázkou je, či sa naše kolená zohnú pred Ním a či náš jazyk vyznáva, že On je aj náš Pán? Tak sa môžeme zapojiť do toho nebeského chóru, ktorý Ho právom oslavuje a vebí.